

Prinses Mabel zet zich in voor een betere wereld

“Ik hoop dat iedereen nadenkt over de vraag: wat kan ik doen?”

Het is echt niet zo dat prinsessen alleen maar lintjes doorknippen. Integendeel. Prinses Mabel van Oranje (38) zet zich met hart en ziel in voor kwesties van wereldformaat. Ze vliegt de hele wereld over om mensen bewust te maken van hoe het anders kan. Libelle vloog achter haar aan naar Boedapest en sprak met haar over haar idealen, over Madonna, de paus, haar twee dochters Luana en Zaria, maar vooral over aids.

We ontmoeten prinses Mabel in hartje Boedapest en we nemen plaats in een gezellig café. Buiten is het knisperend koud, toeristen laten wolkjes adem achter wanneer ze met dikke mutsen slenteren langs de Donau. Mabel valt hier niet op. Haar relaxte verschijning, met losse haren en een strakke zwarte coltrui en een rokje met hoge laarzen is bijna alledaags. Ze is gewoon een Londense vrouw die full-time werkt als Europees directeur van het Open Society Institute en die gelukkig is met haar man Friso en twee kinderen. De nanny neemt baby Zaria onder haar hoede; Mabel geeft borstvoeding en dus gaat de jongste vaak mee op reis. De prinses is in Boedapest voor een vergadering van haar werkgever, een stichting die werkt aan mensenrechten, democratisering en ook aids. Mabel houdt zich onder andere bezig met het beïnvloeden en overtuigen van regeringen en andere organisaties om hun de ernst van

aids te laten onderkennen, zodat er meer aandacht en financiële steun komt voor dit wereldprobleem. Ze werkt al sinds de jaren negentig, lang voordat ze haar man Friso ontmoette, aan goede doelen zoals vrede in de Balkan en War Child. Het Wereld Economisch Forum, een overleg van tweeduizend hoogwaardigheidsbekleders, riep haar uit tot *Young Global Leader*. Als ik het gesprek begin, gaat ze al voor ik mijn eerste vraag kan stellen van start: “Kijk, het heeft geen zin als ik mij alleen met mensenrechten of vrijheid van meningsuiting bezighoud, terwijl aids aan de wortel van het bestaan knaagt. Onze organisatie moet zich wel met dit wereldprobleem bezighouden gezien de omvang en consequenties van de ziekte. Laat ik u een idee geven van de impact van de epidemie. In de tijd dat u een pot thee zet, sterven er 27 mensen aan aids en raken er 39 geïnfecteerd. Dat ontwricht in ontwikkelingslanden soms de hele samenleving.

Alles wat we daar opbouwen, wordt door het virus afgebroken. In zuidelijk Afrika sterven leraren, politieagenten, rechters en doktoren soms sneller dan je nieuwe leraren en politieagenten kunt trainen. Of we het nou leuk vinden of niet, de aandacht voor dit probleem is van levensbelang en daar zet ik me graag voor in.” **U bent best machtig én u hebt veel contacten. En u niet alleen. Er zijn zo veel mensen die zich ermee bezighouden. Toch wordt het probleem alleen maar groter.**

“Het probleem is zó groot, dat niemand het alleen kan oplossen. Iedereen moet zich hiervoor inzetten, de Verenigde Naties, regeringen, maar ook bedrijven en individuen. Alleen door echt samen te werken, kunnen we dit virus de baas worden. Twee dingen zijn hierbij cruciaal: geld en leiderschap. (Mabel bekritiseerde vorig jaar onder andere president Bush omdat hij het condoomgebruik en het gebruik van schone naalden niet genoeg promootte, red). Er is geld nodig om medicijnen veel breder te kunnen verspreiden. Een op de zes Afrikanen die aids-remmers nodig heeft, krijgt ze niet. Er is ook meer geld nodig voor preventie, om nieuwe infecties te voorkomen. In sommige arme landen is er bijvoorbeeld zo'n groot tekort aan condooms, dat je maar tien keer per jaar veilig kunt vrijen. En er is ook veel geld nodig voor onderzoek naar een aids-vaccin. We moeten de epidemie de baas worden! Kortom, het is een kwestie van een enorme schep erbovenop.

“Ook in Nederland is aids nog steeds een taboe. Te veel mensen denken: dat overkomt mij niet”

En leiderschap, wat bedoelt u daarmee?

“Er zijn zo veel mensen die vooroordelen, ideologische opvattingen en persoonlijke meningen hebben over de aanpak van dit probleem. Maar als je dit gevecht wilt winnen, is er daarvoor geen ruimte. Je moet praktisch zijn: durven te experimenteren, kijken wat werkt, en dat vervolgens doen. Bovendien kunnen leiders een belangrijke rol spelen om het taboe dat om aids heen hangt, te doorbreken. Neem Zuid-Afrika. Het zou zo veel uitmaken als de president van dit land morgen gewoon in alle openheid een aids-test zou doen! Hij zou een voorbeeld zijn voor velen om zich ook te laten testen. Alleen als je weet dat je geïnfecteerd bent, kun je beter voorkomen dat je het virus doorgeeft aan anderen. Zelf heb ik ook een aids-test gedaan, in een buurtcentrum in een stadje in Zuid-Afrika. En ik zag de mensen kijken en denken: o, maar als zij het durft, waarom ik dan niet?”

Als we het hebben over leiders, dan noem ik de paus. Zijn ideeën helpen niet echt wanneer hij zegt: gebruik geen condooms.

“Ook hier geldt: een praktische aanpak is het meest effectief. In Afrika kom ik vaak vertegenwoordigers van de rooms-katholieke kerk tegen die wél condooms uitdelen. Zij weten dat het helpt bij het voorkomen van infecties. Zij redden levens, letterlijk. Of de paus dat weet? Geen flauw idee. Maar zolang er in het veld mensen zijn die dit doen, dan zijn we op de goede weg!”

Wat vindt u dan van Madonna die een jongetje uit Malawi adopteerde? Is dat een manier om baby's uit die landen een beter leven te bieden?

“Ik ken de details niet goed, maar ik vind iedereen die iets doet om mensen uit extreme armoede te halen bewonderenswaardig. Dan is natuurlijk de volgende vraag: hoe bereik je je doel het best? Is dat door honderd mensen daar te helpen? Of doe je dat door één iemand uit zijn omgeving te halen en ergens anders te helpen. Dat is voor ieder geval anders en ik heb gelezen dat Madonna beide doet. Ik kan alleen maar hopen dat iedereen

probeert na te denken over de vraag: wat kan ik doen? Dat is volgens mij het voornameste.”

Critici zeggen: Madonna heeft veel geld en kan dat makkelijk doen en ze heeft het ook nog eens in een paar weken geregeld! “Een ieder die kritiek heeft - en ik wil Madonna niet verdedigen omdat ik de details niet ken - moet zichzelf ook afvragen: wat heb ik zelf gedaan? Je hoeft geen kind te adopteren, je kunt ook geld geven. Kijk, het is zo gemakkelijk om aan de zijlijn te staan en kritiek te leveren. Het getuigt van daadkracht en inlevingsvermogen wanneer mensen proberen iets goeds te doen voor een ander.”

U bent in ieder geval nog optimistisch en strijdbaar ondanks dit loodzware probleem.

(lacht ingetogen) “Ja, ik heb de afgelopen jaren gezien dat je veranderingen teweeg kunt brengen. Ik ben idealistisch, maar ik

“Ik vind iedereen die iets doet om mensen uit extreme armoede te halen bewonderenswaardig”

probeer problemen praktisch en nuchter aan te pakken.”

Aids is niet alleen in Afrika. Ik schrok nogal van de cijfers in Nederland. Per dag raken twee à drie mensen geïnfecteerd. Is dat zorgwekkend?

“Ja, ik vind dat zorgwekkend omdat het niet nodig is. Ook in Nederland is aids nog steeds een taboe. Te veel mensen denken: dat overkomt mij niet. Maar het komt overal in Nederland voor. Je laten testen is ook zo iets. Dat is eng, daar praat je niet over, mensen schamen zich ervoor. Ze denken: Wat vindt mijn omgeving ervan? Moet ik het aan vrienden en familie vertellen? Bovendien worden in Nederland vandaag de dag meer seksuele risico's genomen, waarschijnlijk omdat het virus niet meer dodelijk is. Men is te snel geneigd te denken: ik neem gewoon medicijnen als ik aids krijg. Maar zo eenvoudig is het niet. Sinds een paar jaar zijn er dan wel medicijnen waardoor je grote kans hebt om oud te worden. Maar die veroor-

zaken vaak vervelende bijwerkingen. Er ontstaat bijvoorbeeld vetverplaatsing in je lichaam: daar waar je dun was, word je dik en andersom. Je hoofd wordt erg paf-ferig en omdat de medicijnen vaak getest worden op mannen, hebben vrouwen hormonale bijwerkingen. Het krijgen van kinderen wordt erg moeilijk.”

Is het misschien ook een taboe omdat aids wordt gezien als een homoziekte?

“Aids maakt geen onderscheid tussen homo's en hetero's. Vooral vrouwen in Afrika worden hard getroffen. Bij tweederde van de nieuwe infecties gaat het om meisjes en jonge vrouwen. Om biologische redenen is de kans dat vrouwen door seksueel contact met aids geïnfecteerd raken, twee keer hoger dan bij mannen. Bovendien hebben vrouwen ook minder toegang tot preventieve middelen. Ze zitten vaak in een ondergeschikte positie en het is lastiger voor hen om het gebruik van een

condoom af te dwingen. Maar ook in het dagelijks leven worden vrouwen onevenredig getroffen. Meisjes worden als eerste van school gehaald als zieke familieleden moeten worden verzorgd of als er extra inkomen moet worden verdiend. Vrouwen worden ook gediscrimineerd bij het verstrekken van aids-remmers. Zij komen vaak als laatste aan de beurt.”

Nu het gevaar van aids ook in Nederland is, zijn er ouders en opa's en oma's die zich erg veel zorgen maken. Wat doen onze pubers als ze uitgaan in de plaatselijke disco, zullen ze zich afvragen.

“Ja, dat kan ik me goed voorstellen. Als Luana en Zaria die leeftijd hebben, ben ik van plan veel met ze te praten over aids. Je moet het onderwerp bespreekbaar maken. Ze moeten zich realiseren wat de consequenties zijn van het virus. Ik wil dat ze weten hoe ze infectie kunnen voorkomen. En ik wil dat aids geen taboe is. Dat is volgens mij de enige manier. En ja, daarna? Dan kun je als ouder of familie

alleen maar hopen. Hopen dat je kind zo wijs is om de goede raad op te volgen. Friso en ik kunnen alleen maar proberen ze zo bewust mogelijk te maken. Daarna moeten we erop vertrouwen dat we het goed hebben gedaan.”

Op wat voor wereld zet u uw dochters eigenlijk? Er zijn zo veel problemen en gevaren waar je als ouders zo weinig aan kunt doen...

Mabel denkt even na voordat ze antwoord geeft, maar zegt dan kordaat: “Ze groeien op in een wereld met grote verschillen tussen arm en rijk. Een wereld waar mensen nog steeds onnodig sterven aan honger en ziektes, zoals aids en malaria. Een wereld waarin we niet erg zorgvuldig omgaan met ons milieu. Maar ook een wereld die veel moois te bieden heeft en waar we kansen hebben om het beter te maken. Het is een cliché, maar *you can make a difference.*”

Maar vijf van de zes Nederlanders geeft niet aan goede doelen. Veel donateurs

zullen zich ook nu afvragen: stel dat ik inga op de oproep in Libelle om geld aan STOP AIDS NOW! voor aids-wezen te geven, waar komt dit dan terecht?

“Ik kan me wel voorstellen dat sommige mensen denken ‘al die doneeracties en al die organisaties die zich ermee bezighouden, het lijkt soms wel een goede doelen-industrie’. En ja, mensen kennen de verhalen dat bij sommige acties het geld niet op de juiste plaats terecht is gekomen. Mijn ervaring is echter dat er heel veel goede organisaties zijn, zoals STOP AIDS NOW!, die kleine en grote wonderen verrichten. Ik ben blij dat Libelle-lezeressen de projecten van deze organisatie kunnen steunen, omdat de situatie van aids-wezen heel schrijnend is. Een op de tien kinderen in zuidelijk Afrika heeft een ouder - en soms zelfs beide ouders - verloren aan aids. Dat heeft enorme consequenties, niet alleen psychologisch, maar ook praktisch. Wie zal deze kinderen opvoeden? Kunnen ze nog wel naar school? Dit pro-

ject helpt een groep van deze kinderen. En het is simpel: hoe meer geld er is, hoe meer kinderen geholpen kunnen worden.”

Dan de laatste vraag. Waarvan hebt u onlangs nog gedacht: dat hebben we mooi voor elkaar gekregen in de strijd tegen aids?

“Ik ben betrokken bij een geweldig nieuw project dat RED heet. De zanger Bono heeft dit opgezet. Bedrijven maken speciale producten, zoals bijvoorbeeld een iPod in het rood, de kleur van de strijd tegen aids. Een gedeelte van de verkoopprijs gaat direct naar aids-projecten in Afrika. Bedrijven doen waar ze goed in zijn: coole producten verkopen. De consumenten doen waar zij goed in zijn: die rode producten kopen. En tegelijkertijd worden er levens gered! Apple en Armani doen bijvoorbeeld al mee. In Nederland kun je sommige rode producten online bestellen (www.joinred.com). En de eerste tien miljoen dollar is al binnen. Daarvan denk ik: super!”

Een thuis voor aids-wezen

Het project Golden Acre zorgt voor kinderen in Zuid-Afrika, die hun ouders aan aids verloren hebben of die in de steek zijn gelaten. Zuid-Afrika is een geliefde vakantiebestemming, maar ook hier heeft de aids-epidemie hard toegeslagen. Het is een van de projecten van STOP AIDS NOW!

In Golden Acre wonen de aids-wezen in groepjes huizen bij elkaar. Ieder huisje staat onder leiding van een pleegmoeder, die vaak met haar eigen kinderen vlakbij woont. De kinderen gaan buiten het centrum naar een reguliere basisschool. Er zijn verder nog een kleuterschool voor de kleintjes, een ziekenhuisje en een hospice. Maar het project Golden Acre is meer. Er is een zang-, dans- en actegroep ('The Young Zulu Warriors'), er is een jeugdhonk met interactieve media en er is een voetbalcompetitie opgezet waaraan ruim honderd jeugdteams meedoen. Muziek, spel en sport hebben een positieve invloed op de jongeren. Het zorgt voor ontspanning en geeft de kinderen het gevoel eindelijk weer ergens bij te horen.

Steun de strijd tegen aids en win een zeefdruk van Henk Schiffmacher!

STOP AIDS NOW! is een Nederlandse organisatie die zich inzet voor de wereldwijde aids-bestrijding. Wilt u het project in Zuid-Afrika en andere projecten van STOP AIDS NOW! steunen? Met deze bon kunt u eenmalig een bijdrage geven of donateur worden. Speciaal voor Libelle stelt kunstenaar en tattoo-artiest Henk Schiffmacher vijf gesigneerde zeefdrukken beschikbaar. De kunstwerken worden verloot onder de Libelle-lezeressen die STOP AIDS NOW! steunen.

Bij een bijdrage van € 5,- per maand of eenmalig € 50,- ontvangt u tevens de Red Ribbon, het rode lintje als internationaal

symbool van solidariteit met mensen met hiv/aids. Het lintje is met de hand gemaakt door hiv-geïnfecteerde vrouwen in Zuid-Afrika.

Ja, ik steun de strijd tegen aids!

Ik machtig Stichting STOP AIDS NOW! eenmalig of tot wederopzegging het volgende bedrag af te schrijven van mijn bank/girorekening:

- Eenmalig €
 Tot wederopzegging* € 5,- per maand

Naam M V
Adres
Postcode Plaats
Bank/girorekening Tel.nr.
Geboortedatum E-mail
Datum Handtekening

Knip deze bon uit en stuur de bon zonder postzegel of met een Goede Doelen Zegel naar STOP AIDS NOW!, Antwoordnummer 9300, 1000 XG Amsterdam.

* Voor wijzigen of stopzetten kunt u te allen tijde bellen naar het telefoonnummer: 020-344 63 89 of via e-mail: donateurs@stopaidsnow.nl

06.305